

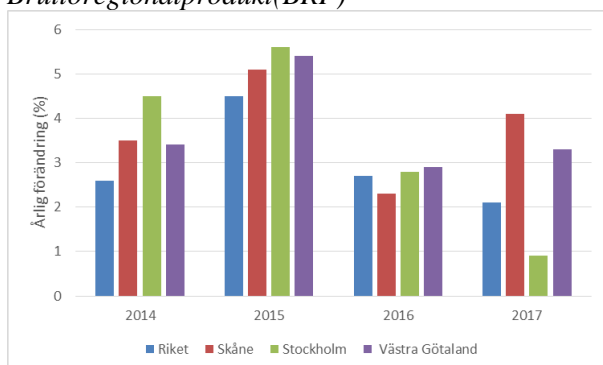
Konjunkturen i Skåne

Den ekonomiska tillväxten har varit mycket stark de senaste åren i såväl Skåne som övriga Sverige. De senaste kvartalen har dock en viss dämpning ägt rum. En något svagare global ekonomi, ett allt mer ansträngt resursutnyttjande och en svagare byggkonjunktur gör det troligt med en mer måttlig ekonomisk tillväxt framöver. Såväl den svenska som den skånska arbetsmarknaden har några mycket starka år bakom sig. Medan den offentliga sektorn stod för en stor del av den skånska jobbtillväxten under 2015-2016 tog det privata näringslivet över som den viktigaste jobbmotorn under 2017.

Skånsk ekonomi växte starkt år 2017

Både skånsk och svensk ekonomisk tillväxt har varit stark de senaste åren, påeldad av högkonjunkturen, de rekordlåga räntorna och den extraordinärt stora befolkningsökningen. År 2017 ökade divergensen inom Sverige. I Skåne ökade BRP med över 4% att jämföra med drygt 2% i riket. Även i Västra Götaland ökade BRP starkt med drygt 3%, medan tillväxten i Stockholm bromsade in betydligt till strax under 1%.

Bruttoregionalprodukt (BRP)

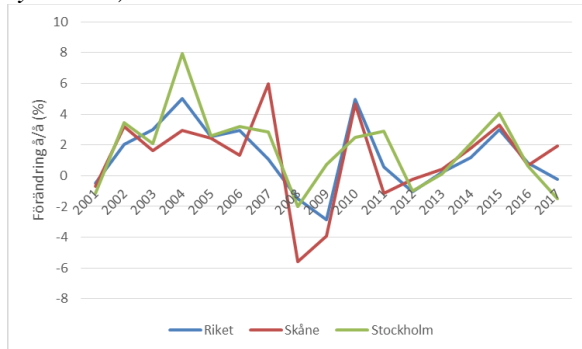

Källa: SCB

Inbromsningen i Stockholm har sannolikt att göra med att man ligger relativt tidigt i konjunkturcykeln och därför drabbades av kapacitetsbrist tidigare än i andra län. Den starka utvecklingen i Västra Götaland kan till stor del förklaras av regionens stora motorfordonssektor, som har varit svensk exportindustris mest kraftfulla motor de senaste åren. Den mycket höga skånska tillväxten år 2017 har troligen att göra med att byggsektorn fortsatte att utvecklas väl under året, liksom IKT-sektorn (trots Sony Mobiles och Ericssons svårigheter). Dessutom vet vi, från arbetsmarknadsstatistiken, att företagstjänster (arkitekttjänster, juridiska tjänster etc) och företagsservice (t.ex. lokalvård) hade en mycket positiv utveckling under året. Sannolikt fortsatte dessutom offentlig konsumtion och investeringar att ge ett betydande bidrag till tillväxten. Även skånsk produktivitetstillväxt mätt som BRP per sysselsatt, eller alternativt uttryckt hur effektivt vi producerar, var relativt god under 2017. Sedan 2013 har skånsk produktivitet utvecklats i linje med den i

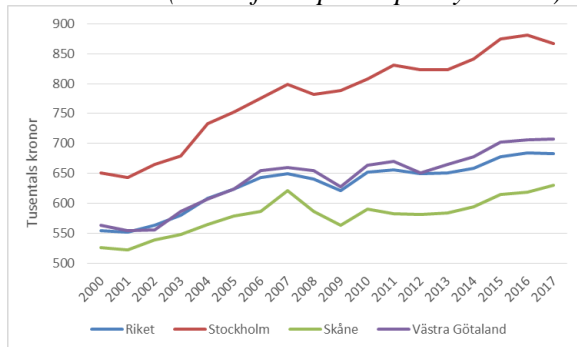
landet som helhet. Skåne har dock inte tagit igen det tapp man gjorde tidigare under 2000-talet.

Produktivitetstillväxt (BRP i fasta priser per sysselsatt)

Källa: SCB

Produktivitet (BRP i fasta priser per sysselsatt)

Källa: SCB

En viss inbromsning i den globala konjunkturen

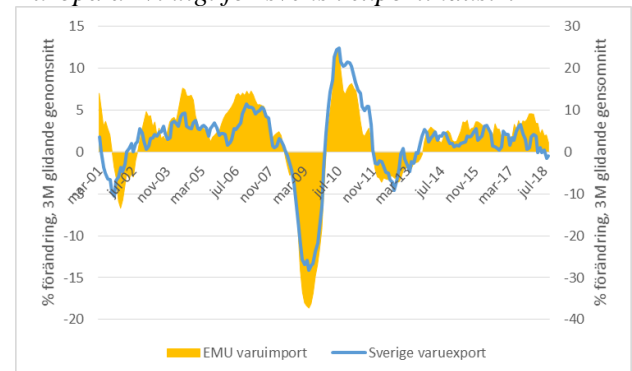
Under loppet av 2018 har det kommit allt fler svaghetstecken i såväl svensk som global konjunktur. Det globala ekonomiska uppsvinget, som började i mitten av 2016, har tappat fart och blivit mindre synkroniserat. Ett allt mer ansträngt resursutnyttjande och stigande amerikanska räntor är viktiga anledningar. Handelskonflikterna mellan USA och ett flertal andra ekonomier har också påverkat världshandeln negativt. Ekonomin i USA fortsätter att växa starkt med god hjälp av stora skattesänkningar, men både tillväxten i euroområdet och i Japan har bromsat in måttligt.

Både IMF och OECD har skalat ned sina globala ekonomiska tillväxtprognoser något det senaste halvåret, men räknar med

en fortsatt god ekonomisk utveckling. OECD förväntar sig en global BNP-tillväxt på 3,7% år 2018 och 3,5% år 2019, medan IMF förutspår en tillväxt på 3,7% både 2018 och 2019. År 2017 var den globala ekonomiska tillväxten 3,8%.

Bland orosmolnen återfinns en ytterligare eskalering av handelskonflikterna och utvidgade amerikanska sanktioner mot Iran, Ryssland och Turkiet. Dessutom har den ekonomiska osäkerheten i utvecklingsekonomierna, som framförallt har skulder i USD, ökat på grund av de amerikanska räntehöjningarna och den starkare USD.

Europa är viktigt för svensk exportindustri

Källa: Eurostat

Även svensk ekonomi dämpas

Svensk ekonomi har bromsat in sedan mitten av 2017, men är fortsatt solid. En betydande försvagning av bostadsinvesteringarna är en viktig anledning. Exporten har dessutom varit förvånansvärt svag i år, delvis på grund av den ekonomiska inbromsningen i Europa. Även hushållen har i viss mån börjat dra i bromsen. Den tilltagande resursbristen, framförallt när det gäller kvalificerad arbetskraft, gör det dessutom svårare för företagen och ekonomin som helhet att växa såväl i Sverige som i de flesta andra länder.

Prognosmakare såsom Riksbanken och Konjunkturinstitutet förutspår att BNP-tillväxten i Sverige sjunker till strax under 2% under 2019 och 2020 från 2,4% i 2017

och uppskattningsvis 2,3% i 2018. Detta innebär en inbromsning i BNP per capita tillväxten till 0,8-0,9% under de kommande två åren från 1,1-1,2% under åren 2017-2018.

... liksom skånsk ekonomi

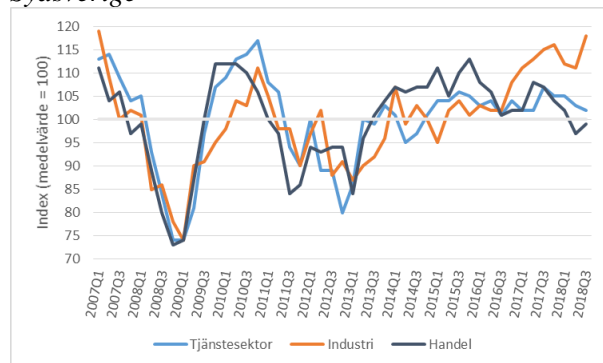
Även skånsk ekonomi har bromsat in något i år. Även här framstår ekonomin dock som robust, även om välmåendet i olika sektorer spretar enligt Konjunkturinstitutets konfidensindikator för Sydsverige (som även inkluderar Blekinge). Denna indikator visar en betydande minskning av

Konfidensindikatorn är tagen från *Konjunkturbarometern* som är en månads- samt kvartalsundersökning om företagets och hushållens syn på ekonomin.

Syftet med konfidensindikatorn är att fånga stämmningsläget i olika sektorer och i ekonomin som helhet. Värden över 100 motsvarar en starkare ekonomi än normalt och värden över 110 en mycket starkare ekonomi än normalt. Värden under 100 respektive under 90 visar en svagare respektive mycket svagare ekonomi än normalt.

Konfidensindikatorn är en sammanvägning av företagets svar på frågor om bla. orderstock, försäljningsvolym, nulägesomdöme och förväntningar

Konjunkturinstitutets konfidensindikator för Sydsverige

Källa: Konjunkturinstitutet

optimismen inom handeln och tendenser till ett sämre stämmningsläge inom tjänstesektorn, även om nivåerna är fortsatt

hyggliga. Industrin, däremot, har inte varit mer optimistisk sedan år 2007, innan den ekonomiska recessionen började.

Konjunkturbarometern för riket som helhet visar en liknande utveckling för de olika sektorerna. Att industrin är så pass positiv kan tyckas märkligt med tanke på den svaga exportutvecklingen i år. En anledning kan vara att den svaga kronan ökar lönsamheten för många branscher, speciellt för de som inte använder sig av importerade insatsvaror i sin produktion som exempelvis basindustrin.

Att handeln har blivit mindre optimistisk är förståelig. Till skillnad från exportföretagen missgynnas detaljhandeln av den svaga kronan eftersom man gör stora inköp från utlandet. Dessutom ledde den osedvanligt varma våren och sommaren till att folk höll sig borta från butikerna och shoppinggallerierna. Branschen genomgår också ett osedvanligt stort omvandlingstryck för närvarande på grund av digitalisering och ökad global konkurrens.

Oväntat svag export i år

De svenska exportvolymerna har i princip stått och stampat under årets första tre kvartal, vilket är en svag utveckling även om man betänker den måttliga inbromsning i europeisk ekonomi. Detta inte minst med tanke på att den handelsviktade kronan (kronan viktad utifrån Sveriges handelspartners storlek), som har försvagats trendmässigt sedan 2013, har tappat ytterligare 5% av sitt värde sedan årets början. Att döma av olika enkätundersökningar, som exportchefsindex och konjunkturinstitutets indikatorer, är företagets orderböcker dock välfyllda vilket gör att de förväntar sig en starkare exportutveckling de närmaste kvartalen.

Hur exporten utvecklas det kommande året beror i stor utsträckning på om och hur mycket den globala och den europeiska konjunkturen försvagas. Skulle vi få en betydande sättning av ekonomin i Europa

och övriga Norden, som är våra klart viktigaste exportmarknader, kommer svensk och skånsk export knappast att bli några tillväxtlokomotiv framöver. De flesta bedömare verkar dock förutspå en beskedlig konjunkturavmattning i Europa. IMF och OECD förväntar sig en BNP-tillväxt i euroområdet på strax under 2% år 2018 och 2019, ned från 2,5% år 2017.

De övriga nordiska ekonomierna påverkas naturligtvis också av den ekonomiska inbromsningen i Europa. I Norge motverkas dock detta i stor utsträckning av ett uppsving i oljesektorn som lär hålla handen under norsk ekonomi åtminstone under år 2019. Dansk ekonomi har varit mycket dämpad i år, delvis på grund av tillfälliga faktorer såsom sommarens torka och en viss förbättring är därför trolig nästa år. Finanskrisen och boprisfallet fortsätter dock att prägla de danska hushållen som fortsatt är mycket försiktiga och ett större uppsving i dansk ekonomi är därför inte sannolikt.

Det faktum att svensk export i stor utsträckning domineras av cykliska sektorer såsom maskinindustri och motorfordon, är fortfarande gynnsamt för exportsektorn. Vid mer markerade konjunkturedgångar drabbas dock dessa sektorer vanligen hårt. Möjligen börjar vi få ett litet omslag från fordonsindustrin där signalerna inte längre är entydigt positiva.

I ett renodlat cykliskt perspektiv ligger skånskt näringsliv relativt bra till vid en eventuell konjunkturedgång. Skånska nyckelnäringsområden såsom livsmedelsindustrin och life science får sägas vara mindre konjunktur känsliga branscher.

Förpackningsindustrin, som också är en traditionellt viktig sektor för Skåne, är också nära relaterad till livsmedel och kan därför tänkas stå emot konjunktursvängningar bättre än många andra industrisektorer. I viss mån gäller detta också skånsk maskinindustri som också i stor utsträckning är inriktad på bearbetning

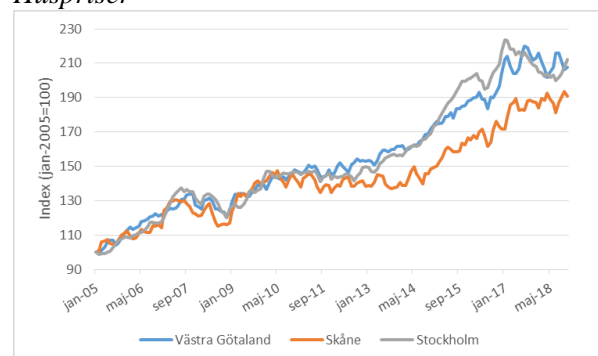
och hantering av livsmedel. Dessutom kan Skåne sägas vara relativt väl positionerad när det gäller den snabbt accelererande digitala ekonomin i och med dess relativt stora och snabbt växande IKT sektor.

Däremot står ett flertal skånska nyckelnäringsområden inför betydande strukturella och företagsspecifika utmaningar och hur man hanterar dessa kommer att bli betydelsefulla för hur det skånska näringslivet utvecklas framöver (se fördjupning om Skånes nyckelnäringsområden).

Investeringarna bromsar in

Investeringstillväxten, som har varit en viktig tillväxtmotor för svensk ekonomi sedan år 2013, har bromsat in något de senaste kvartalen men är fortsatt hygglig. Omslaget i bostadsinvesteringarna är den viktigaste anledningen. Efter att ha gett ett positivt bidrag till BNP-tillväxten under åren 2014-2017 med mellan 0,5 och 0,8 procentenheter per år har bostadsinvesteringarna börjat att krympa de senaste kvartalen. I stort sett alla prognosmakare, inklusive Konjunkturinstitutet, tror på ett fortsatt fall i bostadsinvesteringarna de kommande åren.

Huspriser

Källa: Macrobond/Svensk Mäklarstatistik

Skåne kan möjligen tänkas drabbas i en något mildare omfattning än riket i stort. Bostadspriserna i Skåne har ökat i en betydligt lugnare takt det senaste decenniet än i de andra storstadsregionerna och prisnivån är lägre. Fallhöjden borde därför också vara lägre. Sveriges Byggindustrier

förutspår en ökning av de totala bygginvesteringarna i Skåne med 4% under perioden 2018-2019, medan utvecklingen förväntas bli -2% i riket och -10% i Stockholms län.

Även näringslivets investeringar har börjat visa svaghetstecken och enligt SCB:s investeringsenkät har industriföretagen skruvat ned sina investeringsplaner inför 2019 och förväntar nu en liten minskning i löpande priser. Det faktum att investeringarna är på en hög nivå efter några starka år samt den ökade svårigheten att hitta kvalificerad personal talar för att även näringslivets investeringar dämpas nästa år.

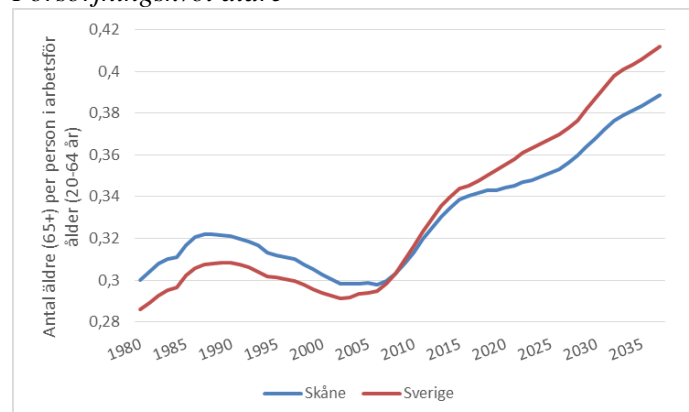
Offentliga investeringar och konsumtion håller handen under tillväxten

Både offentliga investeringar och offentlig konsumtion har vuxit mycket snabbt de senaste åren i spåren av den snabba befolkningsökningen. Offentliga investeringar ökade med i genomsnitt 6,4% om året under 2016 och 2017 att jämföra med det långsiktiga genomsnittet de senaste 25 åren på 1,9%.

De offentliga utgifterna lär fortsätta att öka framöver och därmed ge ett betydande bidrag till den ekonomiska tillväxten. Befolkningen förväntas fortsätta öka snabbt de kommande 2 åren med runt 1% om året i Sverige och 1,3-1,4% om året i Skåne enligt SCB:s framskrivningar respektive Region Skånes prognoser. Genomsnittet sedan 1980 är en befolkningstillväxt på 0,5% om året i Sverige och 0,7% i Skåne. Det ökade demografiska trycket, med en ökande andel äldre och unga, är också en viktig anledning till de högre utgifterna. I Skåne är den totala försörjningskvoten, dvs antalet personer i icke-arbetsför ålder per person i arbetsför ålder marginellt lägre än i Sverige och denna divergens kommer att öka något under kommande decennier

enligt våra prognoser. Detta eftersom andelen äldre i Skåne är lägre än i riket.

Försörjningskvot äldre

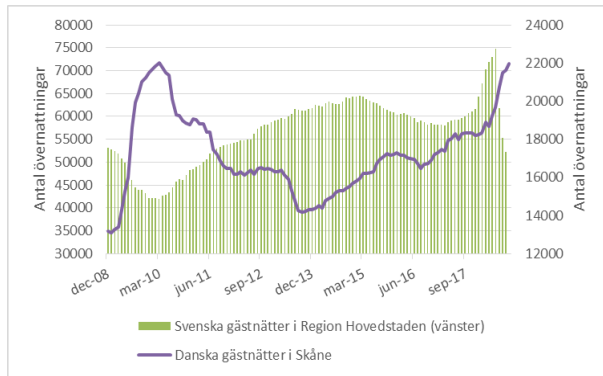
Källa: SCB, Region Skåne

Falnad optimism bland hushållen

Hushållens konsumtion, som har vuxit starkt sedan 2015, har dämpats i år och i tredje kvartalet föll den med 1% i jämförelse med föregående kvartal. Detta är den svagaste kvartalsutvecklingen sedan 2008. I stor utsträckning beror denna svaghet på tillfälliga effekter som bonus malus systemet (höjd skatt för många mindre miljövänliga fordon och sänkt skatt för miljöbilar) som infördes den 1 juli, och som ledde till att hushållen tidigare lade inköp av bilar till 2 kvartalet. Det osedvanligt fina vädret under våren och sommaren höll dessutom folk borta från shoppinggallerior och chartersemestrar.

I Skåne blev dock detaljhandeln och besöksnäringen i viss utsträckning kompenserad av ett uppsving i både antalet gästnätter och (att döma av hörsågen från detaljister) från en ökad gränshandel på grund av den svaga kronan och det fina vädret.

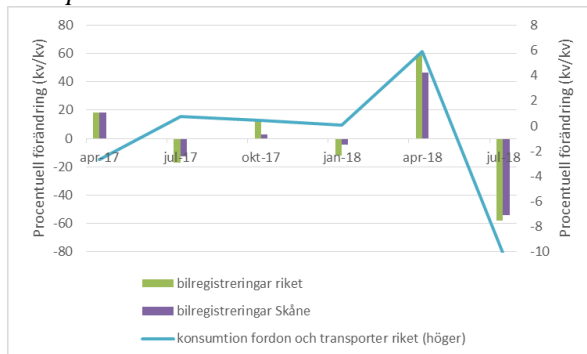
Gästnätter i Öresund

Källa: SCB, Dansk Statistik

Även om en del av dämpningen i svensk konsumtion under året är tillfällig har också den underliggande trenden försvagats. Hushållens optimism har falnat både när det gäller svensk ekonomi och hushållens egen ekonomi. Osäkerhet omkring utvecklingen på husmarknaden (i synnerhet i Stockholms län) har sannolikt orsakat en viss försiktighet. Detaljhandeln har också fortsatt att utvecklas svagt under hösten och vintern.

Bilregistreringar och konsumtion av transportmedel

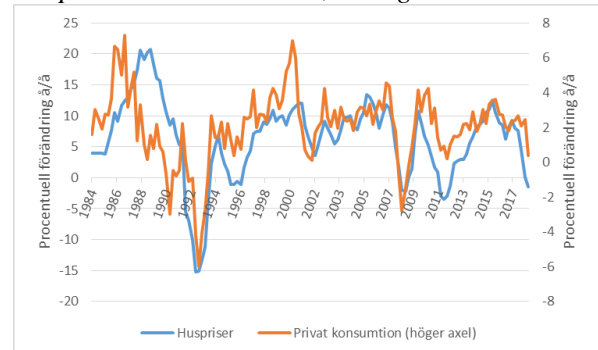
Källa: SCB

Det finns faktorer som talar för en lugnare konsumtionstillväxt framöver. Antalet jobb har redan börjat växa i en något långsammare takt och med tanke på de ökande svårigheterna att få tag på kvalificerad arbetskraft får vi en ytterligare dämpning framöver. Dessutom kommer hushållens ränteutgifter att börja öka. Enligt Riksbankens senaste prognoser kommer man att börja höja styrräntan, som för närvarande ligger på rekordlåga -0,5%, vid årsskiftet. Takten i höjningarna förväntas dock bli mycket långsam och det

är först i slutet av år 2019 som styrräntan når över nollstrecket.

Å andra sidan kommer den fortsatt snabba befolkningsökningen att ha en positiv effekt på konsumtionen liksom fortsatt försiktiga löneökningar. Sammantaget är det troligt att konsumtionstillväxten blir måttlig under de kommande par åren.

Huspriser och konsumtion, Sverige

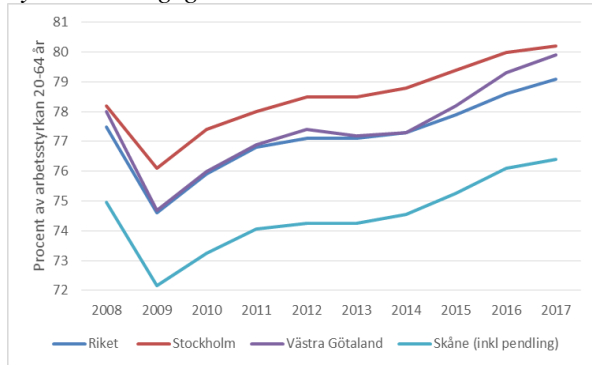
Källa: Macrobond/SCB

En fortsatt stark arbetsmarknad

Den svenska arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas mycket starkt även om jobbtillväxten har bromsat in något i år jämfört med år 2017. Den snabba sysselsättningsökningen de senaste 5-6 åren har fått den svenska sysselsättningsgraden att stiga till en rekordhög nivå och arbetslösheten att sjunka till den lägsta nivån sedan år 2008.

Tillförlitlig regional (registerbaserad) statistik finns bara fram till 2017. Mellan 2015 och 2017 steg sysselsättningen i åldersgruppen 20-64 år med genomsnittliga 1,8% per år i Skåne och 1,7% per år i riket. Den skånska sysselsättningsgraden i åldersgruppen 20-64 år har också stigit och uppnådde 76,4% år 2017. Trots den något starkare jobbtillväxten i Skåne har det negativa gapet i sysselsättningsgrad gentemot riket ökat under perioden till 2,7 procentenheter. Anledningen är att befolkningstillväxten, och därmed tillströmningen till arbetskraften, har varit snabbare i Skåne.

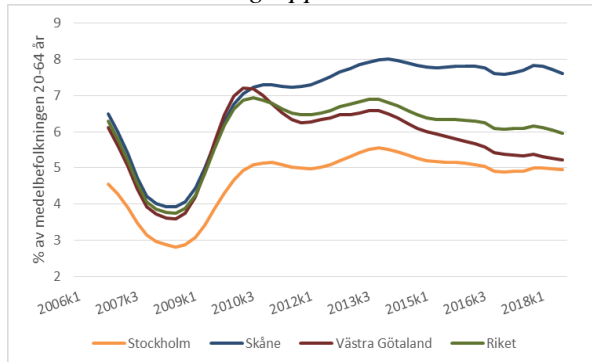
Sysselsättningsgrad

Källa: SCB

Av samma anledning har vi, i motsättning till i de flesta andra län, inte sett någon nedgång av arbetslösheten i Skåne efter recessionen.

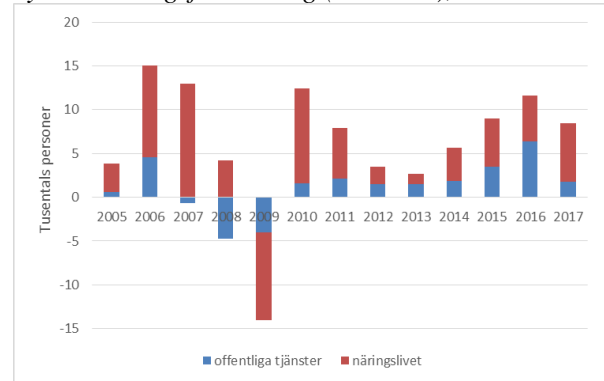
Arbetslöshet i åldersgruppen 20-64 år

Källa: SCB

I perioden 2014-2016, då den flyktingrelaterade invandringen var mycket stor, ökade antalet tjänster inom offentlig sektor i Skåne med 7,4%, medan tillväxten inom näringslivet var mer måttlig på 4,7%. I takt med att högkonjunkturen har fått mer fart har detta förhållande dock börjat vända. År 2017 var den skånska jobbtillväxten 1,1% inom offentlig sektor och 1,7% inom privat sektor.

Sysselsättningsförändring (20-64 år), Skåne

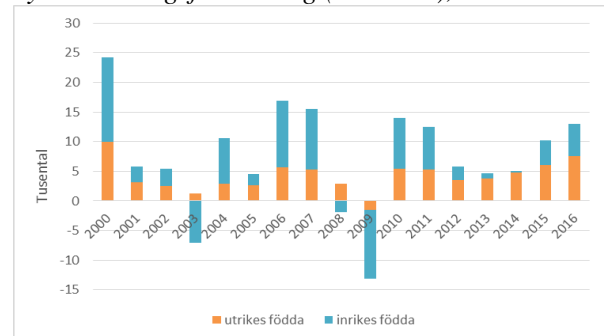

Källa: SCB

Den bransch inom näringslivet som bidrog mest till jobbtillväxten under 2015-2017 var företagstjänster som stod för 14% av den totala uppgången. Byggverksamhet och handeln har också bidragit starkt med 12% vardera av den totala sysselsättningsuppgången. Vidare har IKT-sektorn stått för cirka 7% av alla nettoskapade jobb under perioden.

Merparten av de senaste årens nettoskapade jobb i Skåne har gått till utrikes födda (64% under perioden 2010-2016). Anledningen är att det främst är här arbetskraftsreserven finns. Det råder i princip full sysselsättning bland inrikes födda (dvs. alla som kan och vill jobba har ett arbete). Följaktligen har sysselsättningsgraden bland utrikes födda stigit markant mellan 2010 och 2016 från 47% till 54%. Gapet mellan inrikes och utrikes födda har under samma period minskat från 32 till 27 procentenheter.

Sysselsättningsförändring (20-64 år), Skåne

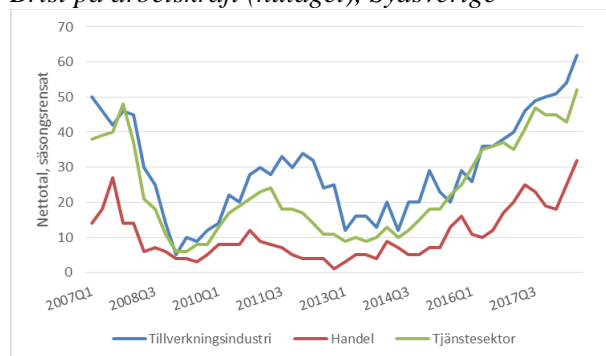

Källa: Tillväxtverket

Arbetsmarknaden går in i en lugnare fas

Det är troligt att skånsk arbetsmarknad, precis som den svenska, har gått in i en något lugnare fas i år och att denna trend kommer att fortsätta de kommande kvartalen. Den ekonomiska utvecklingen har dämpats något, vilket brukar påverka arbetsmarknaden med en viss fördröjning. De sydsvenska företagens svårigheter att få tag i arbetskraft har dessutom förvärrats de senaste kvartalen att döma av konjunkturinstitutets bristtal i både handeln, tjänstesektorn och industrin. I industrin och byggsektorn är det nu 60% respektive 70% av företagen som upplever arbetskraftsbrist medan hälften av företagen inom tjänstesektorn och en tredjedel inom handeln anger en arbetskraftsbrist.

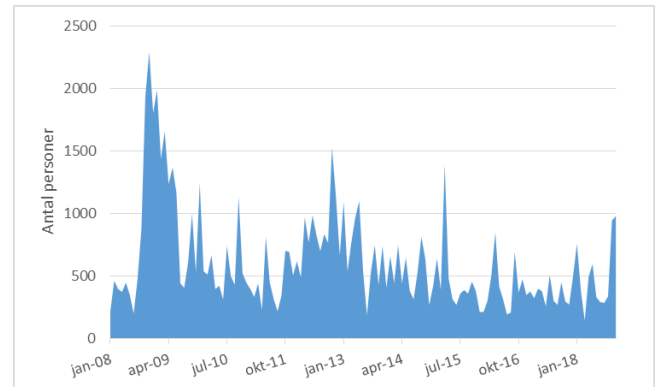
Brist på arbetskraft (nuläget), Sydsverige

Källa: Konjunkturinstitutet

Korttidsindikatorer över arbetsmarknaden pekar också i denna riktning. Enligt konjunkturinstitutets undersökning har de sydsvenska företagen skalat ned sina anställningsplaner även om de fortsatt tyder på en fortsatt god sysselsättningsstillväxt. Antalet nyanmälda platser i Skåne ökar inte längre – men de är alltså på höga nivåer. Varselnivåerna i Skåne har ökat de senaste månaderna, men detta beror sannolikt på företagsspecifika skäl samt strukturförändringar i och med den snabba digitaliseringen.

Månadsstatistik över varsel

Källa: Arbetsförmedlingen

Höstens skånska varselvåg

De senaste månaderna har ett antal stora varsel ägt rum i Skåne. I oktober varslade medicinteknikbolaget Baxter 360 tjänster i Lund och i november kom det varsel från Tetra Pak (150 tjänster, Lund), Sony Mobile (200 tjänster, Lund), IKEA (470 tjänster, mestadels i Malmö och Helsingborg), hårdvarubolaget ARM (50 tjänster i Lund) samt Godbiten (50 tjänster i Åstorp).

Är detta tecken på en konjunkturvändning i skånsk ekonomi? Sannolikt inte. Snarare verkar det vara ett resultat av de omstruktureringar näringslivet gör för att möta den snabba digitaliseringen samt de krav på effektivisering som den fortsatta globaliseringen medför. Dessa omstruktureringar medför ofta behov av en annan typ av kompetens än den man redan besitter inom företaget, vilket flera av de varslade bolagen har signalerat. Att varselnivåerna i Sverige som helhet är kvar på låga nivåer pekar också mot att höstens höga varsel i Skåne inte signalerar någon snar konjunkturvändning.

Fördjupning

Skånes nyckelnärings

Livsmedel – en traditionell skånsk sektor som har drabbats av svåra utmaningar

Livsmedelssektorn har drabbats av betydande strukturförändringar de senaste decennierna, vilka har medfört nedläggningar, utflyttning av produktion till låglöneländer och en mindre arbetskraftsintensiv produktion. Livsmedelssektorn har satt en djup prägel på övriga näringslivet i Skåne. Förpackningsindustrin, som också är mycket viktig för skånsk ekonomi, är nära knuten till livsmedel eftersom merparten av förpackningar är avsedd för livsmedel. Maskinsektorn riktar också i stor utsträckning in sig på produktion, förädling och hantering av livsmedel.

Hur man avgränsar och definierar en sektor är inte någon självklarhet eftersom företag ofta är verksamma i flera branscher, eftersom branscher kan ändra karaktär och inriktning över tid och eftersom det finns olika åsikter om vilka verksamheter som hör hemma i en bransch.

Om vi i Livsmedelssektorn omfattar jordbruk, skogsbruk och fiske samt tillverkning av livsmedel sysselsatte branschen mellan 20,000-23,000 personer år 2016 eller 4% av Skånes sysselsatta. Utvecklingen sedan 2010 har varit mer eller mindre stillastående. År 2017 låg omsättningen på runt 57 miljarder och förädlingsvärdet på 13 miljarder.

Ibland räknar man även med handel med livsmedel samt hotell och restaurang verksamhet till livsmedelssektorn. Dessa två delsektorer hade ett samlat förädlingsvärde på runt 18 miljarder kronor år 2017 och sysselsatte mellan 30,000-40,000 personer år 2016 (5-6% av Skånes sysselsatta). Handel med livsmedel samt hotell & restaurang har utvecklats starkt de senaste åren på grund av högkonjunkturen

och den snabba befolkningsökningen. Medan livsmedel överlag är en relativt konjunkturokänslig bransch gäller detta inte hotell & restaurang som tvärtom är mycket konjunkturkänslig.

Stora delar av Livsmedelssektorn är för närvarande drabbade av sommarens extremtorka som har lett till brist på svensk jordbruksråvara och till betydande kostnadshöjningar. Enligt branschorganisationen Livsmedelsindustrierna förväntas breda kostnadshöjningar inom bageri-, mejeri-, bryggeri-, kött och charkproduktion etc. Om man utgår från mönstret vid kostnadschocken 2007-2009 kommer prisökningarna i butik med 6-12 månaders eftersläpning enligt branschorganisationen och bara en del av kostnadsökningen når slutkonsument. Ett lönsamhetstapp i stora delar av livsmedelkedjan är därför trolig under kommande kvartal.

Förpackningsindustrin – är nära sammanlänkad med livsmedelsindustrin

Enligt Packbridge, som är en klusterorganisation inom förpackningsindustrin, består skånsk förpackningsindustri av cirka 130 företag med en kombinerad årlig omsättning på runt 30 miljarder kronor och som sysselsatte cirka 7,300 anställda under år 2017 (cirka 1% av Skånes sysselsatta). Runt 35% av svensk förpackningsindustri har sin verksamhet i Skåne enligt Packbridge. Branschen i Skåne domineras av Tetra Pak som står för runt hälften av såväl den totala omsättningen som sysselsättningen.

Till viss del följer förpackningsindustrin industrikonjunkturen, men i och med att cirka 70% av alla förpackningar är kopplade till livsmedel får branschen ändå sägas vara något mindre konjunkturkänslig än annan tillverkningsindustri. I och med de allt högre miljökraven på förpackningar i Europa är branschen för närvarande mycket fokuserad på att utveckla mer

miljövänliga och smarta alternativ och på detta område är Skåne väl positionerat.

Skånsk Life Science sektor har ett svårt decennium bakom sig

Den skånska Life Science sektorn, som består av bioteknik- läkemedels- och medicinteknikföretag, har ett svårt decennium bakom sig med stora tapp i förädlingsvärde och sysselsättning. Mellan 2008 och 2017 försvann en tredjedel av alla arbetstillfällen. För närvarande sysselsätter branschen runt 6500 personer i Skåne (cirka 1% av Skånes sysselsatta). Under åren 2009-2012 beslutade flera stora Life Science företag sig för att skära ned och flytta utvecklingsverksamhet och produktion, vilket i synnerhet drabbade Skåne hårt. För Skånes del var det klart hårdaste slaget nedläggningen av Astra Zenecas forskningsverksamhet i Lund år 2011 då 900 anställda blev uppsagda. En del av förklaringen är att Sverige, liksom övriga Västeuropa, har tappat mark gentemot Indien, Kina och Japan när industrin har velat koncentrera sin verksamhet till ett färre antal orter. Den Life Science verksamhet som finns kvar i Skåne är i hög grad inriktad på Forskning och Utveckling.

På lång sikt är Life Science en framtidsbransch. En åldrande befolkning (i synnerhet i Europa) och ökande kostnader för hälso- och sjukvård är globala trender som pekar mot att branschen kommer att öka kraftigt. I synnerhet kommer utsikterna vara goda för företag som erbjuder lösningar som medför effektiviseringar och besparingar inom vården. I det här sammanhanget kommer digitaliseringen att spela en nyckelroll. Även på kort sikt är utsikterna ganska ljusa. Ett antal företag (exempelvis Astra Zeneca och GE Healthcare) har annonserat att man kommer att göra satsningar på produktion i Sverige. Framförallt ser detta dock ut att gynna klustret i Stockholm-Uppsala. Sannolikt kommer Life Science sektorn att klara en konjunkturförsvagning bättre än

många andra branscher eftersom behovet av läkemedel och läkemedelsutrustning är stort oavsett konjunkturläge.

Stark utveckling inom skånsk IKT-sektor trots svårigheter för Ericsson och Sony Mobile

De två viktigaste spelarna i Skånes IKT sektor – Ericsson och Sony Mobile – har precis genomlevt ett decennium med sparprogram och omstruktureringar. Totalt sett har IKT-sektorn dock utvecklats väl i regionen. Sedan 2010 har sysselsättningen i branschen stigit med cirka 13%. Om man räknar bort Ericsson och Sony Mobile har sysselsättningen vuxit ännu snabbare sedan 2010 med 23%. År 2016 arbetade mellan 23,000 – 26,000 personer i den skånska IKT-sektorn, vilket ungefär utgör 4% av det totala antalet sysselsatta. Omsättningen i sektorn uppgår grovt skattat till runt 100 miljoner kronor. Några av de företag där man ser en positiv utveckling är Axis, utgivare av dataspel såsom Massive och King, datakonsulter såsom Capgemini och Cybercom och telekommunikationsbolaget Telavox. Den snabba utvecklingen för närvarande inom den digitala tekniken kan snabbt komma att påverka etablerade företag. En nyckelfaktor för att främja en fortsatt dynamisk utveckling inom IKT i Skåne är starka och konkurrenskraftiga forsknings- och utbildningsmiljöer vid Malmö och Lunds universitet.

Den svaga utvecklingen av mobilförsäljningen drabbar både Sony Mobile och Ericsson och Sony Mobile har nyligen annonserat ett sparpaket och varslat 200 av de totalt 1200 anställda och konsulter som arbetar i Lund. Detta är naturligtvis ett slag mot IKT sektorn, speciellt eftersom det även drabbar underleverantörer och konsultbranschen. Men sammantaget ser utsikterna för den skånska IKT sektorn fortfarande rätt ljusa ut. Detta mycket på grund av utbyggnaden av 5G. Utvecklingen inom 5G området är helt central för stora delar av det skånska telekomklustret och här ligger Sony i Lund

lång fram i teknikutvecklingen. Det gäller inte minst de utvecklingsbolag som ägnar sig åt att koppla upp maskiner, bilar, kläder och klockor – även så kallat internet of things. Det finns starkt momentum på den globala 5G marknaden. Stora investeringar görs nu globalt. Detta kan exemplifieras med det stora flerårsavtal värt 3,5 miljarder dollar som Ericsson nyligen fick med amerikanska T-Mobiles.

Även IKT-sektorn brukar räknas till de låg-cykliska sektorerna. Efterfrågan på telekom och IT brukar inte påverkas så mycket av konjunkturläge. I och med den starka digitaliseringstrenden har IKT-sektorn även goda utsikter på längre sikt.